

ARKIVET

STRATEGIPLAN 2021–2025

ARKIVET FREDSS- OG MENNESKERETTIGHETSSENTER

VISJON

Større rom for
menneskeverd

Samfunnsoppdrag

Ta vare på den historiske bygningen Arkivet, og utvikle denne som formidlingsarena.

Freds- og menneskerettighetssenteret skal bidra til at Norge oppfyller sine forpliktelser til opplæring av barn og unge i demokrati og menneskerettigheter.

Drive et aktivt formidlingsarbeid som bygger opp om et samfunn forankret i åpenhet, demokrati, menneskeverd og mangfold.

Medvirke til å styrke demokrati, fred og menneskerettigheter gjennom kunnskapsformidling og holdningsfremmende virksomhet basert på forskning og dokumentasjon.

Kjennetegn

Historiebevisste

Vi må lære av historien for at historien ikke skal gjentas. Kunnskap om fortida er grunnlaget for forståelse av verden i dag og styrker muligheten til å påvirke samfunnsutviklingen i positiv retning.

Ekte

Arkivet er et autentisk åsted og minnested over de som satt i tysk fangenskap under andre verdenskrig. Alt arbeid ved ARKIVET innen forskning, dokumentasjon og formidling skal være etterrettelig.

Engasjerte

Vi vil skape forståelse og engasjement for demokratiske grunnverdier og menneskerettigheter.

Overordnede målsetninger

- 1.** Styrke ARKIVET som samfunnsaktør, og styrke kjennskapen og omdømmet til ARKIVET.
- 2.** Styrke menneskerettighetene og verne om menneskeverdet i Norge og verden.
- 3.** Styrke demokratisk medborgerskap i Agder og Norge.
- 4.** Styrke historiebevisstheten i det norske samfunnet.
- 5.** Styrke driftsgrunnlaget for ARKIVET, både økonomisk og kompetansemessig.

1.

Styrke ARKIVET som samfunnsaktør, og styrke kjennskapen og omdømmet til ARKIVET

Ved å tydeliggjøre vår rolle som samfunnsaktør, skal vi styrke kjennskapen til og omdømmet til ARKIVET. ARKIVET skal fremme universelle menneskerettigheter og demokratiske verdier og holdninger, samt stimulere til fremtidsrettet fredsarbeid. Vårt arbeid er basert på å vise sammenhengen mellom de tre tidsdimensjonene **FORTID – NÅTID – FRAMTID.**

ARKIVETs virksomhet skal nå ut til hele befolkningen med et spesielt fokus på barn og unge. Vårt arbeid inngår i samfunnets samlede beredskap for å styrke ytringsfriheten og samtidig bekjempe rasisme og antisemittisme, hatefulle ytringer, gruppefiendtlighet, utenforskap og voldelig ekstremisme.

Samfunnsoppdraget kan særlig knyttes til FNs bærekraftsmål nr. 4 om god utdanning og nr. 16 om fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner. Videre vil det være avgjørende å arbeide i tråd med bærekraftsmål nr. 17 om samarbeid mellom næringsliv, sivil samfunn og akademia for å nå målene.

Husets historie som åsted og minnested fra andre verdenskrig er utgangspunktet for senterets arbeid og posisjon i samfunnet. ARKIVET skal være et senter for et bredt tverrfaglig og helhetlig arbeid innenfor forskning, dokumentasjon, undervisning og formidling.

Ut fra samfunnsoppdraget har ARKIVET følgende sentrale funksjoner:

ARKIVET som minnested

ARKIVET som fysisk og digitalt dokumentasjonsarkiv

ARKIVET som forskningsarena, lærested og kunnskapsbedrift

ARKIVET som kompetansesenter i arbeid mot radikalisering og voldelig ekstremisme

ARKIVET som kompetansesenter for krigsseilerhistorie, fangehistorie og lokal krigshistorie

ARKIVET som aktuell arena for samfunnsdebatt, dialog og kulturelle opplevelser

ARKIVET som endringsagent og forkjemper for inkludering og mangfold

Geografisk nedslagsfelt

ARKIVET har en unik posisjon som regionens eget - og eneste - freds- og menneskerettighetscenter.

Frem til nå har det geografiske nedslagsfeltet primært vært Agder. Samlokaliseringen med andre toneangivende aktører innen sivilsamfunn, er en styrke i vårt arbeid. De siste årene har ARKIVET på stadig flere områder utviklet prosjekter og arbeid som har nasjonal interesse og betydning. I strategiperioden skal vi søke å utvide nedslagsfeltet for kjernevirksomheten vår, også utenfor Agder.

ARKIVET skal i løpet av perioden få mer kunnskap om hvilket omdømme vårt arbeid har i ulike målgrupper på regionalt og nasjonalt nivå. Kartleggingen vil være et viktig grunnlag for å styrke ARKIVET i rollen som samfunnsaktør.

Strategiske mål

ARKIVET skal styrke sin rolle som samfunnsaktør, og styrke kjennskapen og omdømmet til ARKIVET gjennom å:

Befeste vår synlige rolle regionalt og innta en tydeligere posisjon nasjonalt

- Være en tydelig kunnskapsbasert stemme i samfunnsdebatten innen temaene demokrati, fred og menneskerettigheter, radikaliserings, folkemord og fangehistorie.
- Prioritere utadrettet virksomhet som når nye målgrupper. Målet er å treffe et større lag av befolkningen.
- Styrke kunnskapen om demokratisk medborgerskap og menneskerettigheter i hele befolkningen.
- Tilstrebe å speile mangfoldet i befolkningen i vår virksomhet, våre aktiviteter og vårt samlede publikumsprogram.
- Skape rom for dialog, uenighetsfellesskap og for ulike stemmer, særlig de som ellers er underrepresenterte i samfunnet.

Utvikle ARKIVET som læringsarena og utdanningscenter

- Prioritere undervisningsopplegg som utvikler nye målgrupper innenfor hele utdanningsløpet.
- Styrke forskningen ved ARKIVET.
- Planlegge for en ny permanent utstilling som skal avløse «Brennpunkt Arkivet».

Utvikle en tydelig strategi for all kommunikasjon internt og eksternt

- Bygge tillit til ARKIVET gjennom arbeid og kommunikasjon som har kvalitet og relevans.
- Utarbeide helhetlige, årlige programmer for all utadrettet virksomhet.

2.

Styrke menneskerettighetene og verne om menneskeverdet i Norge og verden

På ARKIVET forstår vi begrepet menneskeverd som en grunnleggende universell ide om at alle mennesker har en medfødt og ukrenkelig verdi og har iboende verdighet. Det er denne ideen som ligger til grunn for menneskerettighetene. Menneskerettigheter er grunnleggende rettigheter som tilkommer ethvert menneske, uansett etnisitet, kjønnsidentitet, seksuell orientering, livssyn, funksjonsevne eller alder.

ARKIVET fremmer i dag menneskeverd og menneskerettighetene gjennom arbeid på ulike områder. Kunnskap om menneskeverd og menneskerettigheter bygges særlig gjennom undervisning. Ved å dele kunnskap om menneskerettighetene øker forståelsen for hvorfor de ble skapt, hvordan de kan ivaretas og hva som er konsekvensene av at de brytes. Læring om menneskerettigheter er med på å utvikle ferdigheter, holdninger og verdier som er en del av dannelsen av demokratiske medborgere. Dette bidrar også til å forebygge radikaliserings og ekstremisme. Større rom for menneskeverd står sentralt innenfor vårt arbeid med fange- og krigsseilerhistorie, og gjennom personlige historiefortellinger fra vår egen samtid.

Strategiske mål

ARKIVET skal styrke menneskerettighetene og verne om menneskeverdet i Norge og verden gjennom å:

- Tydeliggjøre menneskeverd som fokus i undervisning og formidling.
- Orienterer forskningen mot områder som har vært marginalisert, hemmeligholdt eller tabubelagte, og sikre forskningens uavhengighet.
- Utvikle ARKIVET som læringsarena og kompetansesenter for inkludering og mangfold.
- På følgende områder ønsker vi også et internasjonalt nedslagsfelt:
 - + Digital dokumentasjon
 - + Forebygging av ekstremisme
 - + Forskning og utviklingsarbeid
 - + Samarbeid med relevante aktører innen formidling

3.

Styrke demokratisk medborgerskap i Agder og Norge

ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter støtter seg på Europarådets definisjon av begrepet demokratisk medborgerskap, som betyr at vi skal arbeide med verdier, holdninger, ferdigheter, kunnskap og kritisk tenkning som skal til for å skape et demokratisk samfunn.

Det er ikke en gitt standard for hva som ligger i den enkeltes rolle som demokratisk medborger. Derfor er vi avhengige av å kunne diskutere og samtale om hvordan demokratisk medborgerskap preger oss. Demokrati og medborgerskap er også en sentral del av læreplanverket Kunnskapsløftet 2020.

Vi styrker demokratisk medborgerskap i Agder og Norge ved å være en støtte og ressurs for skoler gjennom undervisningstilbudene våre. Skoler i Agder tilbys Dembra (Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme). Videre støtter vi førstelinjetjenesten i Agder gjennom det tverretatlige samarbeidet i Plattform.

Strategiske mål

ARKIVET skal styrke demokratisk medborgerskap i Agder og Norge gjennom å:

- Utvikle og formidle forskningsbasert kunnskap omkring demokratisk medborgerskap.
- Være en foretrukken samarbeidspartner innen demokratiopplæring for skoleansatte, folkevalgte og andre grupper i regionen.
- Være en toneangivende nasjonal aktør i arbeidet med å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme.
- Verne om utsatte grupper, og vise verdien av et inkluderende og mangfoldig samfunn.

4.

Styrke historiebevisstheten i det norske samfunnet

Forbindelseslinjene mellom fortid, nåtid og framtid er avgjørende for utvikling av historiebevissthet. Dette er et begrep som står sentralt i dagens historiedidaktikk. Undervisningen og formidlingen ved ARKIVET har siden starten vært preget av denne tilnærmingen: å lære om historien for å lære av den. Minner, fortellinger, identitet og historiebruk er viktige begreper.

I all undervisning bruker ARKIVET historisk kunnskap som utgangspunkt for læring og refleksjon om demokrati og menneskerettigheter. Kjernen i historieundervisningen er å få elever og studenter til å bli selvstendige, kritisk tenkende og aktivt deltagende samfunnsborgere. Dette skjer gjennom å oppøve evnen til historisk empati og evnen til å delta i forhandlinger om fortidas betydning.

ARKIVETs faste utstilling har som mål å utvikle historiebevissthet i samfunnet. Tre sentrale begreper i bruk av utstillingen er **handlingsrom – perspektiv – valg**.

Strategiske mål

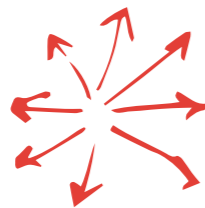
ARKIVET skal styrke historiebevissthet i Norge gjennom å:

Tydeliggjøre vår demokratifremmende og fredsskapende historieformidling

- Avdekke myter, historieforskning og misbruk av historie, og bekjempe fornektelse av folkemord.
- Bidra til meningsfull bearbeiding av sensitive tolkningskonflikter, og støtte sannhets- og forsoningsarbeid.
- Frambringe ny kunnskap og sikre minnet om ofre for menneskerettighetsbrudd i fortida, deriblant gjennom digitale minnesteder.
- Forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme.
- Stimulere til perspektivmangfold og etisk refleksjon gjennom historiefortelling.
- Drive aktiv og samfunnsengasjert samlingsforvaltning.

Nå nye målgrupper med vår formidling

- Styrke samarbeidet med lærerutdanningsinstitusjoner.
- Tilby attraktive kurs, seminarer og ressurser for lærere på alle nivåer i utdanningen.
- Være en foretrukken samarbeidspartner for studieturoperatører.
- Tilby elever fra Agder tre besøk gjennom utdanningsløpet 1–13.
- Sikre tilgang til historisk kunnskap gjennom digitalisering, tilgjengeliggjøring og formidling av materiale fra våre egne samlinger.

5.

Styrke driftsgrunnlaget for ARKIVET, både økonomisk og kompetansemessig

Samfunnsutviklingen viser at ARKIVETs samfunnsoppdrag vil bli stadig viktigere, mer krevende og omfattende. Dette krever at organisasjonen er godt rigget for å jobbe effektivt og med høy kvalitet i alle ledd. De ansatte sammen med de frivillige er ARKIVETs viktigste ressurs. Sammen med økonomiske rammebetingelser er kompetanse, motivasjon og engasjement avgjørende for å innfri samfunnets forventninger til vårt arbeid, og for at vi skal nå de strategiske målene.

Strategiske mål

ARKIVET skal styrke driftsgrunnlaget, både økonomisk og kompetansemessig gjennom å:

Drive strategisk kompetanseutvikling

- Utvikle ARKIVET som attraktiv arbeidsplass for ansatte og frivillige.
- Sikre relevant og mangfoldig sammensatt fagkunnskap.
- Tilrettelegge for ansattes faglige utvikling.
- Tilby de frivillige meningsfulle oppgaver, gode rammer og rom for egen utvikling.
- Videreutvikle en kultur preget av raushet, myndiggjøring og åpenhet.
- Ha tydelige ansvarsområder og mandat.

Styrke ARKIVETs rammevilkår

- Utarbeide strategi for finansiering og samarbeidsavtaler.
- Styrke ARKIVETs omdømme hos regionale og sentrale politikere.
- Øke ARKIVETs finansieringsgrunnlag fra det offentlige og det private.

Utrede behov for større arealressurser

- Utvikle publikumsarealene knyttet til formidling, utstillinger og opplevelser.
- Etterstrebe størst mulig grad av universell utforming.

Gjennomføring

Det utarbeides årlig en handlingsplan med budsjett som legger rammene for hvilke strategiske satsninger vi ønsker å prioritere, og hvordan vi ønsker at satsningene skal iverksettes. Arbeidet vil evalueres jevnlig og på en strukturert måte.

